

Kansalaistoiminta ja yhdistykset

Kansalaistoiminta on vapaaehtoista toimintaa yhteisön hyväksi. Kansalaistoimintaan osallistuminen on ihmisen oma valinta ja perustuu hänen omaan kiinnostukseensa. Kansalaistoiminnan myötä voi oppia ja tehdä monenlaisia asioita yhdessä toisten ihmisten kanssa, parantaa yhteisön oloja tai vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin.

Suomessa kaikilla ihmisillä on oikeus ja mahdollisuus vaikuttaa ja viedä eteenpäin sellaisia asioita, jotka kokee kiinnostaviksi ja tärkeiksi. Kun ihminen tai ryhmä ihmisiä huomaa elämässään tai ympäristössään jonkun asian tai epäkohdan, ”jolle pitäisi tehdä jotain”, alkaa tapahtua kansalaistoimintaa. Aletaan etsiä eri keinoja, joilla asiaan voisi vaikuttaa. Yksi hyvä keino on ottaa yhteyttä sellaiseen yhdistykseen, joka toimii kyseisen asian parissa. Yhdistys tarkoittaa ryhmää ihmisiä, jotka haluavat toimia yhdessä jonkun yhteisen tavoitteen edistämiseksi. Jos sopivaa yhdistystä ei löydy, voi perustaa myös uuden yhdistyksen.

Yhdessä tekemistä yhteisen päämäärän eteen

Kansalaistoiminnalla tarkoitetaan usein ihmisten toimintaa erilaisissa yhdistyksissä ja järjestöissä. Yhdistys ja järjestö tarkoittavat pääasiassa samaa asiaa. Usein käytetään järjestö -sanaa, kun kyseessä on suurempi tai valtakunnallisesti toimiva yhdistys. Suomessa on yli 100 000 rekisteröityä yhdistystä hyvin monenlaisiin tarkoituksiin, esim. sosiaali- ja terveysyhdistykset, asukas- ja kyläyhdistykset, liikunta-, urheilu- ja nuorisoseurat, kulttuuri- ja eläkeläisjärjestöt ja monenlaiset harrastuksiin ja vapaa-aikaan liittyvät yhdistykset. Myös poliittiset puolueet ja uskonnolliset yhdyskunnat ovat yhdistyksiä. Yhdistykset voivat olla paikallisia, alueellisia, kansallisia tai kansainvälisiä. Yhdistyksen voi perustaa yhteisen tarkoituksen toteuttamista varten, kunhan tarkoitus on hyvien tapojen ja lakien mukainen. Perustamiseen tarvitaan kolme henkilöä. Yhdistyksen perustaminen ja ylläpitäminen edellyttää tiettyjen muodollisuuksien osaamista ja hoitamista. Rekisteröidyn yhdistyksen perustamisesta, päätöksenteosta, hallinnosta ja purkautumisesta säädetään yhdistyslaissa. Muutoin yhdistys ja sen jäsenet päättävät itse toiminnastaan omien sääntöjensä puitteissa. Yhdistys on virallinen, juridinen toimija ja voi mm. hakea erilaisia rahoituksia toimintansa tukemiseksi. Se on myös vastuussa toiminnastaan.

Yhdistyksen säännöissä kerrotaan, mitä varten yhdistys on perustettu. Yhdistykseen kuuluvia ihmisiä kutsutaan jäseniksi. Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen. Yhdistys voi päättää, kenet se hyväksyy jäsenekseen. Monet yhdistykset myös järjestävät tilaisuuksia, joissa voi liittyä jäseneksi. Yhdistykseen liittyminen on vapaaehtoista, eikä ketään voi pakottaa liittymään mihinkään yhdistykseen. Jos haluat liittyä johonkin yhdistykseen, ilmoita yhdistykselle kiinnostuksesi jäsenyydestä. Suomessa yhdistymis- ja kokoontumisvapaus on kirjattu perustuslakiin, ja ihmisten liittymistä erilaisiin yhdistyksiin ei rajoiteta niin kauan kun yhdistys ei toimi rikollisesti. Yhdistyksellä voi olla vuosittainen jäsenmaksu. Joillakin yhdistyksillä on erilaisia etuja, joita se tarjoaa jäsenilleen. Yhdistyksen perustamisesta ja toiminnasta löytyy paljon tietoa internetistä.

Miksi osallistua yhdistystoimintaan?

Yhdistykset järjestävät monenlaista toimintaa jäsenilleen. Usein ne järjestävät myös toimintaa, johon voivat osallistua muutkin kuin jäsenet, esimerkiksi alueen asukkaille järjestettyjä tilaisuuksia, erilaisia tapahtumia tai vaikkapa urheiluseuratoimintaa nuorille. Toimintaan osallistuvia yhdistää kiinnostus aiheetta kohtaan. Monelle yhdistyksen toimintaan osallistuvalla jo pelkkä yhdessäolo on tärkeää. Yhdistyksessä myös tutustuu uusiin ihmisiin, saa ajanvietettä ja monenlaista tekemistä sekä voi oppia uusia taitoja. Yhdistyksen toiminnan kautta voi myös vaikuttaa asioihin yhteiskunnallisellakin tasolla. Yhdistykset tarjoavat myös työpaikkoja. Yhdistyksillä ja järjestöillä onkin merkittävä rooli yhteiskunnassa: Suomessa on ollut yhdistystoimintaa jo yli 160 vuotta, ja yhdistyksissä tehdään paljon yhteiskunnan toiminnan ja ihmisten

hyvinvoinnin kannalta tärkeää työtä. Osallistumalla yhdistystoimintaan voit olla mukana rakentamassa parempaa yhteiskuntaa!

Lähteet ja lisätietoa:

<http://www.demokratia.fi/tietotori/kansalaistoiminta/>

<https://www.kansalaisyhteiskunta.fi>

<https://www.toimeksi.fi/kansalaisille/yhdistystoiminta/>

yhdistystoiminnasta selkosuomeksi: <https://selko.fi/yhdistystoiminta/>

Sanastoa

kansalainen

kansalaistoiminta

yhteisö

yhdistys

järjestö

vapaaehtoistyö